

Benodigdheden

- Digibordles (A)sociale media.
- De tekst (A)sociale media.
- Voor iedere leerling een projectschrift.

Lesdoelen

Wereldoriëntatie

- weet ik waarom er dit jaar voor het thema *Like en Cancel* is gekozen voor de Week van de Mediawijsheid.
- weet ik wat ik kan doen om de online wereld socialer te maken.
- heb ik aan de hand van een quiz ontdekt hoe sociaal ik ben op social media.

Woordenschat

Na deze les begrijp ik de belangrijke woorden uit de tekst.

Taal

Na deze les kan ik vertellen waar de tekst (A)sociale media over gaat.

Kern- en tussendoelen

Wereldoriëntatie

In iedere les Wereld & Taal van Kidsweek in de Klas is aandacht voor de kerndoelen (tule.slo.nl) en de bouwstenen als voorstel voor het nieuwe curriculum.

Kerndoelen

Kerndoel 34 – De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.

Kerndoel 35 – De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht en als consument.

Bouwstenen

Digitale communicatie, De digitale burger, Digitale identiteit (Digitale geletterdheid). Welzijn (Mens en maatschappij).

Taal

In iedere les Wereld & Taal met Kidsweek in de Klas is aandacht voor mondelinge taalvaardigheid, schrijven en lezen. In deze les is specifiek aandacht voor de

Mondelinge taalvaardigheid

- ✓ Deelnemen aan gesprekken
- ✓ Interactief leren
- X Taalgebruik
- ✓ Woordenschat
- ✓ Begrijpend luisteren
- X Vertellen presenteren
- X Reflectie op communicatie
- X Reflectie op taal

Schrijven

- X Spelling en interpunctie
- ✓ Strategisch schrijven
- X Reflectie op schrijven
- X Reflectie op geschreven taal

Lezen

- ✓ Lees- en schrijfmotivatie
- X Technisch lezen
- ✱ **Begrijpend lezen**
- X Informatieverwerving
- ✓ Leeswoordenschat

Aantekeningen

Wat?	Symbol
Ik lees nu dit, ik denk dat we ... (voorspellen)	★ (sterretje)
Vraag	? (ik noteer de vraag in de kantlijn)
Ik zie voor me ... (visualiseren)	🕶️ (brilletje)
Ik lees nu dit, ik moet denken aan iets wat ik al heb meegemaakt/al gelezen heb/al weet of ken (verbinden).	! (uitroepteken)
Belangrijke woorden	— (onderstrepen)
Moeilijke woorden	Archeren (of kleuren met een licht kleurpotlood)
Verwijswoord	Om cirkel → verwijzing

Wereld & Taal startles

Kidsweek in de Klas geeft instructie volgens het Expliciete Directie Instructie-model (EDI). De instructie wordt vormgegeven middels het Gradual Release of Responsibility Instruction Model, oftewel het GRRIM-model. De cognitieve verantwoordelijkheid verschuift van de leerkracht naar de leerling zelf (zie IK/WIJ/JULLIE/JIJ op de volgende pagina). In de lesinstructie leest u hoe u de tekst hardop denken kunt voordoen (modelen). Tijdens het lezen worden aantekeningen gemaakt. Het helpt de leerlingen om steeds meer grip te krijgen op de tekst. Het bevordert de actieve betrokkenheid bij de les en voorkomt dat leerlingen de tekst alleen scannend lezen.

Eigen device

Wilt u de leerlingen mee laten doen met hun eigen device? Vink dan onderaan uw scherm *Devices in de klas* aan. De leerlingen gaan naar **lessonup.app** en voeren de toegangscode in die links onderaan uw scherm staat. De antwoorden die de leerlingen geven worden nu op het bord getoond. Vink *Deel scherm* aan om uw scherm te delen met de leerlingen. De tussenstand die tussendoor in beeld komt kunt u aan- of uitzetten. Dit doet u door op de eerste slide onderaan op *leerlingen* te klikken. Zet het vinkje aan of uit.

De leerlingen stellen elkaar drie interviewvragen over social media:

- Heb jij ooit een haatreactie gekregen op social media? Hoe voelde je je toen?
- Heb jij ooit een haatreactie geplaatst? Waarom wel of niet?
- Heb jij weleens een reactie gestuurd op een haatreactie die je online tegenkwam?

Welke vragen hebben de leerlingen over het onderwerp? Deze schrijven ze op de vragenmuur. Bespreek vervolgens de lesdoelen.

IK - Bespreek de moeilijke woorden voor het lezen. Bespreek de aantekeningen. Ga ze één voor één langs en controleer of de leerlingen nog weten wat de symbolen betekenen. Lees samen de titel en het intro. Doe voor wat er in uw hoofd gebeurt tijdens het lezen waardoor u de les nog beter begrijpt. Bijvoorbeeld:

- **arceren** > (a)sociale media. Sociaal is dat wat te maken heeft met hoe mensen met elkaar omgaan. Er staat een a tussen haakjes voor, je leest dan asociaal. Dat betekent weer niet sociaal, dus als je geen rekening houdt met anderen.
- **!** > Week van Mediawijsheid. Je kunt deze week op veel plekken activiteiten doen die ervoor zorgen dat je veilig en slim gebruik leert maken van (digitale)media.
- **streep onder** > gedrag online. Dit vind ik belangrijk voor het begrijpen van de tekst. Dit is het thema van de Week van de Mediawijsheid.

WIJ - Lees samen de eerste alinea. Maak samen aantekeningen en bespreek deze na. Bijvoorbeeld:

- **!** > online negatief gedrag. Ik moet denken aan een reactie die ik laatst onder een foto van een BN'er op Instagram zag. Het was een hele onaardige reactie.
- **!** > 55%. Meer dan de helft heeft weleens gezien dat iemand online werd gekwetst of buitengesloten. Ik vind dit best veel. Hebben jullie dit weleens gezien?
- **!** > 35%. Het overgrote deel van die 55% zegt daar online iets van. Hebben jullie er weleens wat van gezegd?
- **arceren** > haatreacties. Dit zijn negatieve, vervelende en onaardige reacties op social media.

JULLIE - Uw leerlingen lezen in tweetallen de alinea 'Kom in actie tegen asociaal gedrag online'. Tijdens het lezen monitoren zij hun tekstbegrip door aantekeningen te maken. Bijvoorbeeld:

- **arceren** > Like en Cancel. 'Liken' betekent wanneer je iets leuk vindt. Dit doelt op het liken op social media waar je vaak met een duimpje of hartje kan aangeven dat je iets leuk, grappig of mooi vindt. 'Cancelen' betekent annuleren. Hiermee doelen ze op iets afkeuren, negeren of niet leuk vinden.

- **? > steunen en zeggen als je iets niet oké vindt.** Is er een manier om er iets van te zeggen? Dit lijkt mij namelijk best spannend. Ik schrijf de vraag in de kantlijn. Als ik de tips op deze pagina lees dan geeft mij dat antwoord op mijn vraag. Ik trek een lijn naar mijn vraag in de kantlijn.

III - Uw leerlingen lezen in zelfstandig de rest van de tekst verder en maken de quiz. Tijdens het lezen monitoren zij hun tekstbegrip door aantekeningen te maken.

Controleer of de leerlingen de lesdoelen hebben behaald.

CVB-vragen:

- Wat is het thema van de Week van de Mediawijsheid? *Het Thema is Like en Cancel.*
- WAAR of NIET WAAR? Minder dan de helft van de ondervraagden heeft weleens gezien dat iemand online werd gekwetst of buitengesloten. *NIET WAAR, 55% dus net iets meer dan de helft.*
- Heb jij weleens gezien dat iemand online werd gekwetst of buitengesloten? Wat deed je toen? Bespreek het met je schoudermaatje.
- Lees: 'Op TikTok en YouTube zie ik soms haatreacties als mensen video's niet leuk vinden.' (Liv, 13). Wat doet Liv als ze dat ziet? Wat vind jij daarvan? *Liv reageert er niet op en bemoeit zich er niet mee.*
- Wat vind jij? LIKE of CANCEL? Slepen maar!
- Jaya (12): 'Op YouTube zie ik wel eens haatreacties. Ik reageer daar eigenlijk nooit op. Online zijn mensen denk ik vaak veel brutaler.' Waarom is dat, denk je?
- Welke van de drie tips vind jij de beste tip? Kan je zelf nog een tip bedenken?

Maak de quiz 'hoe sociaal ben jij' in het artikel.

Eigen onderzoek

De leerlingen doen zelf onderzoek naar online gedrag op de school. Ze bedenken vijf onderzoeksvragen, stellen de vragen aan medeleerlingen en brengen de resultaten in kaart door een tabel of diagram te gebruiken. De bevindingen worden aan elkaar gepresenteerd.

Lesafsluiting

Lees de stelling: *Haatreacties op social media moeten gestraft worden met een geldboete.* Zijn de leerlingen het eens of oneens met de stelling. Ze discussiëren er in het tafelgroepje over. Sluit af door de stelling klassikaal te bespreken. Bespreek de lesdoelen en de vragen op de vragenmuur. Vraag beantwoord? Dan plakken de leerlingen deze op de weetmuur. Vragen die nog niet beantwoord zijn kunnen opgezocht en/of besproken worden. Draai tot slot aan het rad voor de reflectievragen.